

Utdrag ur boken **Gudomlig väg** av Marie-Louise och Robert Hahn, Energica Förlag 2007, ISBN 978-91-85127-38-2

14. Kritiken från Tekniska Högskolan

Jag fick ett oväntat telefonsamtal från en kvinna som presenterade sig som pressekreterare på Karolinska institutet, som är Stockholms medicinska universitet och min arbetsgivare. Hon varnade mig för att journalister kunde ringa. Nästföljande dag skulle det nämligen hållas ett seminarium på Kungliga Vetenskapsakademien om oseriös forskning på universitetet, och där var mitt namn nämnt.

Seminarieret hölls av en grupp personer från Kungliga Tekniska Högskolan (KTH) i Stockholm. De hade skrivit en bok med titeln *Vetenskap eller villfarelse* som de berättade om och även sålde. Den sades granska fenomenen i vetenskapens utkanter. En recension av författaren PC Jersild menade att den här boken är så viktig att den borde vara obligatorisk läsning i skolan.

Jag läste vad som stod om mig. Professorn i filosofi på KTH, Sven Ove Hansson, hade författat ett kapitel som i ingressen sägs beskriva "de mest uppseendeväckande fallen av pseudovetenskap som förekommit vid våra universitet och högskolor". Där kritiserade han vår bok *Klara svar från andevärlden* från 1997.

Innan jag slog upp kapitlet ilade en olustig känsla genom kroppen, nämligen att detta är en missuppfattning. *Klara svar från andevärlden* är ju en andlig bok. Det framgår i varje kapitel, och även av titeln. Om man skriver vetenskap, vilket jag gör till vardags, är det fråga om en helt annan process.

Med pseudovetenskap avses att man framställer något som vetenskap fast det inte är det. Man kan knappast använda detta epitet för andliga böcker som ju inte aspirerar på att vara vetenskapliga. Sven Ove Hanssons skriver att pseudovetenskap "frodas på universitetet", vilket ger sken av att jag och andra sysslar med oseriös forskning på arbetstid. Men inga av Marie-Louises och mina seanser har ägt rum på universitetet. För att förebygga just sådana missuppfattningar så talar jag aldrig om andlighet på jobbet.

Klara svar från andevärlden är ju dessutom en intervjubok, men Hansson gör genomgående den Helige Andes svar till mina

personliga åsikter. Vad jag tycker och tror framkommer ibland i boken, men inte alltid. I det kapitel som Hansson främst angriper, nämligen kapitlet om andevärldens syn på sjukdom och läkning, så var jag särskilt noga med att, i min egenskap av läkare, inte ange någon personlig uppfattning. Men den nyansen blev för svår för professorn i filosofi.

Jag ringde upp Karolinska institutets presschef. Jo, han kände till *Vetenskap eller villfarelse* och även kritiken mot mig. Han berättade att även rektor och dekanus fått en föredragning i ärendet. Alla tycktes veta. Mina kollegor informerades av någon som tryckt upp bokkapitlet om mig och placerat ut det i klinikers kafferum. En representant för fackföreningen spridde nyheten till dem i min forskargrupp som till äventyrs inte redan visste om saken. Man är rätt ensam när kalla vindar blåser.

Sven Ove Hansson menar att endast den vetenskapliga uppfattningen om sjukdomar får uttryckas. Enligt den är varje sjukdom att likna vid ett fel på bilen. Den utgör något negativt och bör repareras snarast, om så är möjligt, och det är ju också läkarens roll. Uppfattningen som andevärlden framför är istället att varje negativ händelse har positiva biverkningar av andlig natur, och därför kan sjukdomar ha en mening och till och med ett syfte. Denna tes kan inte studeras vetenskapligt men den uppmärksamme kan skönja konturerna av dess verkningar i sin omgivning.

En vanlig erfarenhet bland läkare är exempelvis att svår sjukdom utvecklar personligheten i en riktning som lovprisas av andliga tänkare, nämligen mot större empati med andra, större tolerans, ödmjukhet, förmåga att leva i nuet, att uppskatta vardagen och även att uppskatta små resurser. Egots sökande efter bekräftelse avtar liksom betydelsen av pengar. Sådana förändringar är ofta betydelsefulla för hela livssyner. Sjukdom kan också vitalisera konstnärligt skapande, vilket är en tanke som för övrigt omhuldades av förre rektorn för Lunds Universitet, Philip Sandblom. Dessa synpunkter fördjupar synen på sjukdom genom att ge dem en mer komplex innebörd i en människas liv.

Andevärldens utsagor om att sjukdomar kan ha en mening förlöjligas dock av Hansson som, hör och häpna, tar deras publicering som intäkt för att jag är oseriös i min dagliga vetenskapliga forskargärning på universitetet.

En annan del av kritiken gäller den Helige Andes förklaring av orsaken till plötslig spädbarnsdöd, som gick ut på att det inte är något kroppsligt fel på dessa barn. Om man placerar ett spädbarn

på mage i sin säng så att det fjärmas från modern, eller ensamt i barnvagnen utomhus en kall höstdag, så ökar risken för att barnet slutar andas. Anden säger att barnet då upplever sig vara ensamt och övergivet, varvid mekanismen som håller anden kvar i kroppen kan komma i olag. Jag förtydligade påståendet med att skriva att även om föräldrar och omgivning *är* kärleksfulla, så når dessa signaler inte fram om man tekniskt placerar barnet så att det fjärmas från mänsklig värme. Det har alltså intet med föräldrarnas personliga karaktärer att göra. Anden tillägger dessutom att föräldrarna inte får skuldbeläggas. Ingen är ju ansvarig för det man inte vet.

Det hjälpte inte. Sven Ove Hansson skriver att jag omotiverat skuldbelägger patienter och anhöriga och brister i vetenskapligt tänkande. I våra böcker finns dock inget vetenskapligt tänkande alls. Där finns bara andligt tänkande.

Inte nog med det. I tidningen "Universitetsläraren" skanderar Hansson, i sin iver att ge ett exempel på dåliga vetenskapsmän och fuskare, att "det finns en medicinsk professor som gör gällande att plötslig spädbarnsdöd beror på kärleksbrist". Återigen görs andevärldens ord till min personliga åsikt.

Jag menar att varje text skall bedömas efter sin utgångspunkt. En vetenskaplig text måste följa vissa regler och normer. Men man kan också publicera en historisk, juridisk, andlig eller filosofisk text. Dessa kan inte bedömas utifrån en vetenskaplig mall bara för att en vetenskapsman deltagit i processen, eller för att texten behandlar något som vissa bedriver forskning kring. Så länge utgångspunkten är tydlig borde detta vara möjligt.

Sven Ove Hanssons ger också sin egen förklaring till varför jag sysslar med pseudovetenskap. Att jag sammanställt andliga böcker sägs bero på bristande kvalitetsarbete inom universitetet. Han skriver att man måste "lyfta fram den pseudovetenskapliga universitetsverksamheten i ljuset och utsätta den för en kritisk, vetenskaplig granskning". Det är just en sådan granskning som han själv anser sig ha gjort.

Hanssons påståenden om våra böcker är dock absurda. Han gör inget ärligt försök att förstå vad som står där. Man kan inte göra den intervjuades åsikt till intervjuarens, inte tro att en så tydligt andlig bok är en vetenskaplig bok, och inte påstå att våra böcker har någonting alls med universitetet att göra. Man gynnar inte vetenskapen genom att skriva så.

Denna historia blev dock startskottet till avvecklingen av min forskargrupp. Vid den här tiden hade vi fyra större ansökningar om forskningsmedel inne för bedömning, men efter Hanssons beskyllningar fick vi inga av dem beviljade. Det finns inget så illa för en forskare som att bli anklagad för att inte vara seriös.

Jag skickade Sven Ove Hansson mina drygt 200 forskningspublikationer som verkligen skrivits på Karolinska institutet med önskan om att få veta vari pseudovetenskapen består. Det var helt tyst, och jag förstår varför. Han saknar helt enkelt kompetens för att bedöma kvaliteten på min forskning.

Sven Ove Hansson är en framstående opinionsbildare. Han är drivande i föreningen *Vetenskap och folkbildning* som jag vill beteckna som vetenskapsextremistisk. Flera ledande namn i föreningen uppträder även som författare och förläggare av *Vetenskap eller villfarelse*. Man arrangerar möten och har en egen tidning. I notiser och artiklar tillrättavisas namngivna personer som inte betett sig tillräckligt "vetenskapligt" medan man själv anser sig stå på fast vetenskaplig mark. Texterna är dock ensidigt skrivna och fastnar ofta i en jargong som tyvärr bagatelliserar viktiga grundpelare i den vetenskapliga processen.

En sådan grundpelare är objektivitet. I föreningens texter synes det vara vanligt att man läst andras verk med en förutfattad mening. Vetenskapliga förklaringar övertolkas på ett stundom lätt desperat sätt. Ett exempel är att andliga upplevelser, såsom att själen kan lämna kroppen, förklaras som hallucinationer, epileptiska anfall eller syrebrist. Detta är luftiga hypoteser, och hur det verkligen förhåller sig vet de förstås inte. Men man vill gärna få den okritiske läsare som önskar bli "folkbildad" att tro att vetenskapen äntligen förstår vad det är frågan om. Att det finns en själ som verkligen skulle kunna lämna kroppen har man avfärdat redan från början.

Ett annat problem är att material förbises som inte stödjer de slutsatser föreningen vill föra fram. Ett exempel är att Hansson framställer medialitet som en otvetydig bluff då fuskande medier avslöjades för 50-60 år sedan. Han förbiser samtidigt väldokumenterat skickliga medier som levde under samma tid, såsom Edgar Cayce. Under de senaste åren har flera serier med duktiga medier visats på TV. Vissa enskilda program kunde ha räckt för en intressant statistisk analys av deras förmåga visavi slumpen. Men man väljer att vara blind för material som inte stödjer förutfattade åsikter, vilket är ett konstfel inom vetenskapen.

För det tredje är vetenskapliga förklaringar motiverade främst då de är så väl underbyggda att man kan tala om ett klart bevisvärde. Annars bör man uttala sig mer ödmjukt eller, vilket jag lär mina doktorander, erkänna att vetenskapen saknar en väl underbyggd förklaring. Är bevisföringen långsökt handlar det snarast om vetenskapstro, och det kan lika gärna vara fel som rätt. Men i sina skrifter skiljer *Vetenskap och folkbildning* inte mellan vetenskapstro och vetenskapliga bevis. För dem avgör arbetsättet och inte bevisvärdet. Denna brist på nyans medför att föreningen ofta framför så löst grundade resonemang att man själv skapar riktigt usel vetenskap samt det man faktiskt säger sig vilja bekämpa, nämligen pseudovetenskap.

En fjärde regel är att bete sig som en akademiker. Notiser och artiklar är ofta raljerande och stundom rejält cyniskt skrivna. Man bryter även mot publiceringsetiska regler, såsom att självmant erbjuda kritiserade personer möjlighet till genmäle i sin tidning. Jag upptäckte själv av en slump att Sven Ove Hansson skrivit en artikel om mig kallad "Spiritismprofessorn på Karolinska institutet". Enbart titeln motiverar en replik då den lurar vanligt folk. Karolinska institutet har intet med mina andliga böcker att göra och har heller ingen professur i spiritism.

Jag berättar den här historien då jag tror att synen på andligt tänkande är tidstypisk. Lärda människor förstår inte, eller vill inte förstå, vad det är frågan om. De önskar inget hellre än att troende personer skall erkänna att de innerst inne är tvivlande humanister, vilket är en slags religiositet som högakts av vetenskapsmän. Att man kan göra en pilgrimsresa fylld med så många andliga upplevelser som vår färd till Assisi uppfattar de som illusioner eller skojeri. Ja, vi skall ändå berätta om den resan senare i den här boken.

Jag vill också visa att vetenskapsmän inte alls alltid syftar till att ge dig sanningen, utan lika väl kan argumentera för sin personliga tro – även om det är en vetenskapstro. Detta gör föreningen *Vetenskap och folkbildning* snarast till en tyckarsmedja och aktiviströrelse.

Ett exempel är cellbiologen Dan Larhammar som skriver att hjärnan helt enkelt gör en feltolkning om man upplever att själen lämnar kroppen. "Beviset" är att samma fenomen kan uppkomma när man tar droger, såsom LSD, eller stimulerar vissa hjärncentra. Att just dessa droger eller stimuleringar skulle kunna ge upphov till att själen faktiskt lämnar kroppen finns inte ens med som en möjlighet i hans agenda. Larhammar säger även att tidigare-liv-

upplevelser troligtvis beror på svårigheter för hjärnan att skilja på riktiga händelser och drömmar, vilket är en ren spekulativ iklädd vetenskaplig skrud.

Men det fanns en fråga som fortfarande var obesvarad. Vad får man skriva på fritiden om man är forskare och läkare? Osäkerhet hade uppstått. Jag ställde därför frågan om min forskning är pseudovetenskaplig till Vetenskapsrådet. Detta statliga organ finansierade min forskning och borde haft intresse av att utvärdera vad de gav pengar till. Etikrådet som utreder forskningsfusk ville dock inte åta sig uppgiften. Jag noterade att Dan Larhammar var medlem där. Frågan löste sig ändå smidigt för Vetenskapsrådet genom att jag inte fick fler anslag från dem.

Jag skickade också ett par frågor till Karolinska institutets etikråd. De funderade noga och svarade ett drygt halvt år senare. Mitt skrivande av andliga böcker hade inte påverkat mitt arbete på universitetet, menade de. Jag fick också berätta vem jag är i böckerna, vilket gav svar på en annan märklig del av Hanssons kritik. En bok blir heller inte vetenskaplig bara för att författaren är vetenskapsman, så länge man förklarar sin roll. Så långt tyckte etikrådet som jag. Men de ansåg också att jag är ansvarig för de missuppfattningar som kan uppkomma när människor läser våra böcker. Det lät konstigt. Jag tycker att en bok istället bör bedömas efter vad som faktiskt står i den.

Etikrådet diskuterade även med Sven Ove Hansson som tycks ha fått gehör för sitt missnöje med att jag utfört healing. Det gällde duvan Tekla, som vi berättar om i vår första bok, och som komplement till vanlig medicinsk behandling när Marie-Louise hade cancer. I båda fallen var det på uppmaning av den Helige Ande som säger att jag har en utmärkt healingförmåga. Här var det inte alls fråga om att erbjuda sådan behandling till allmänheten. Men det hjälpte inte – att göra så är ändå oetiskt, tyckte de. Det mest etiska hade alltså varit att inte följa Andens råd och låtit bli att försöka hela duvan och min fru.

Det var också fel av mig att skriva att autism kan ha något med upplevelser från tidigare liv att göra. Jag anses framföra detta som en medicinsk slutsats trots att varje text som handlar om autism börjar med "Den Helige Ande sade" följt av semikolon, ny rad och ett talstreck där Anden börjar tala.

KTH saknar etikråd. Därför skrev jag ett brev till KTH:s dekanus, Folke Snickars, och uttryckte missnöje över att en framträdande professor och ledare hos dem trakasserat mig på grund av min

trosuppfattning genom att påstå att den är en del av min yrkesutövning. Hanssons kritik är illvillig och hans påståenden väsentligen falska. De framförs i en bok som används som kurslitteratur på flera universitetet i Sverige, inklusive KTH. Det tycker jag är oetiskt!

Jag undrade också om författarna skrivit *Vetenskap eller villfarelse* på arbetstid eftersom många av dem är anställda på KTH. När inget svar kom på två månader skrev jag också till skolans rektor, Anders Flodström. Efter ytterligare en tid skickade dekanus och rektor ett gemensamt skriftligt svar.

De hade inget alls att invända mot att boken *Vetenskap eller villfarelse* skrivits på arbetstid. De menade att KTH uppmuntrar sina anställda att kritisera andras forskning. Nja, det var ju just kritik av min forskning som Hansson aldrig vågade sig på. Man hänvisade också till sin etiska policy enligt vilken det "självlart" är förbjudet att trakassera kollegor och studenter på KTH på grund av trosuppfattning. Detta är dock redan straffbart enligt svensk lag. Av svaret tycks det vara fritt fram att för skattepengar trakassera andra medborgare på grund av deras tro.

Vetenskapligt extremistiska föreningar finns i många länder. Deras medlemmar har slutit sitt sinne för andliga dimensioner, och till det vill man fostra nästa generation. I mina kontakter med deras verksamhet kan jag skönja ett tema. De tillåter inga yttringar av icke-vetenskapligt ursprung inom områden där det är möjligt att bedriva forskning. De områdena är tabu. Nu är det visserligen omöjligt att bedriva forskning om sjukdomars mening och syfte och inte heller om spädbarn känner sig övergivna eller inte, men det förstår inte Sven Ove Hansson som själv inte är läkare. Det är ändå tillräckligt nära för att ropen om pseudovetenskap skall höjas. Det hjälper inte att man förklarar att utgångspunkten inte är vetenskaplig. Inte ens KTHs rektor förstår skillnaden.

En intressant aspekt är förstås hur den Helige Ande vill kommentera Hanssons kritik. Vi ställde den frågan först ett halvt år efter skriftväxlingen med KTH. Anden framförde:

–Vetenskapen har många nya dörrar att öppna. Den har inte monopol på sanningen.

När man kritiserar något som han gör så stänger man dörren för nytt vetande och ny utveckling. Man målar in sig i ett hörn genom att skapa strama ramar för mänskligt

tänkande. Man binder egentligen ris åt sin egen rygg. Ur andligt perspektiv är man en bakåtsträvare.

Vetenskapen borde inrikta sig mer på att hjälpa människor framåt istället för att stänga in och begränsa deras möjligheter att tänka fritt. Annars vågar ingen tänka på annat sätt än det som är vetenskapligt. Det är väldigt konservativt och inte liberalt. Det skapar blockerade människor och människor som bara styrs av sina egon till att vilja förlöjliga andra och deras idéer.

Under mina diskussioner med Karolinska institutets etikråd undslapp det en av ledamöterna att mina "åsikter om sjukdomar" även diskuterats i Socialstyrelsen. Det Marie-Louise och jag skrivit om sjukdomar är emellertid kanaliserad andlig kunskap och aldrig medicinsk faktakunskap. Även på Socialstyrelsen har man alltså problem med att förstå hur våra texter är konstruerade och vad de står för. Därför skall jag i ett kommande kapitel förklara vad som utmärker respektive åtskiljer andlig och vetenskaplig kunskap.

17. Vetenskaplig och andlig kunskap

Vetenskaplig kunskap skapas genom en intellektuell och rationell process. Forskaren formulerar en tanke eller idé om hur verkligheten ser ut. Den kallas *hypotes*. Därefter används olika metoder för att samla information som antingen styrker hypotesen eller säger att den är felaktig. Metoderna följer tidigare kända principer, och resultatet är *kunskap*.

Men en viktig bit kvarstår. Forskaren måste tolka resultatet med hjälp av vetenskaplig logik och göra en *slutsats*. Om slutsatsen stämmer med vår världsbild kan den jämföras med andra vetenskapliga fakta. Om slutsatsen däremot inte stämmer med världsbilden brukar den snabbt glömmas bort.

Att vara *andlig* betecknar ett sinnestillstånd och en attityd till omvärlden som gynnar personlig utveckling. Andlighet bygger på känsla och förutsätter snarast att man stänger av sitt intellekt. Då öppnas sinnet för inre signaler. Att fånga upp dem kräver träning och tålmod. Flyktiga tankar som stör sinnet får flyga förbi, och i tomheten gör sig en tidigare okänd värld påmind. Alla människor kan lyssna till sina inre signaler, men vissa får även in signaler från dimensioner utanför sig själva (*medialitet*). Information som uppstått genom seriöst inre lyssnande är *andlig kunskap*.

Syftet är att varje människa skall utsätta sådan kunskap för en egen inre prövning. Om vi instinktivt känner att den stämmer med vårt hjärtas mening så kan vi acceptera kunskapen som en del av vår *trosuppfattning*. Bibeln, Koranen, Talmud och många andra skrifter innehåller alltså andlig kunskap, men det är först när vi solidariserar oss med den som en trosuppfattning uppstår. Detta bör inte ske genom uppfostran eller tvång.

En framgångsrik inre prövning innebär att vi *känner igen* den andliga kunskapen. Igenkännandets glädje och känslan av att vi nått en djupare sanning är tecken på att den härrör från en gudomlig källa. På så vis blottläggs varje individs egen själsliga sanning och vishet. Belöningen kan bli stor. Livets dimensioner fördjupas på ett spännande sätt, och i den processen lär man känna sig själv.

Uttrycken "skapa vetenskap" och "blottlägga andlig kunskap" är valda med omsorg. Vetenskap skapas genom det sätt på vilket forskare formulerar sin hypotes, bestämmer hur de genomför sina studier och vilka slutsatser de drar. En annan forskare kan komma till andra slutsatser, vilket kanske förklaras av ett annat val av metoder, storleken på studien, eller på forskarens tolkning. Motstridiga resultat är vanliga, särskilt inom medicinsk forskning. Den som försöker få en överblick av ett ämnesområde kan ibland tvingas räkna hur många studier som pekar i en riktning och hur många som säger tvärtom. Den tolkning som styrks av flest studier brukar anses vara mest korrekt just då. Idealet är samstämmighet, men det uppnås sällan. Objektivitet och stor integritet krävs för att man på ett meningsfullt sätt skall kunna värdera andras forskning.

Andlig kunskap skapas inte utan har en evig karaktär. Det krävs dock ett arbete för att göra den synbar, på samma sätt som en arkeologisk utgrävning är arbetskrävande. Andlig kunskap behöver också formuleras på olika sätt beroende på vilket samhälle man lever i. Värderingar och symbolism i gamla berättelser kan ha förlorats genom historien, vilket ger felaktiga referensramar. Människan är idag även mogen för att få fler detaljer än förr. Därför behöver andliga texter förnyas.

Vetenskaplig och andlig kunskap skiljer sig alltså åt genom sitt syfte, ursprung, karaktär och implikationer. Det finns stötestenar som gör att vetenskapsmän har svårt att acceptera andlig kunskapsbildning. En vanlig uppfattning är att inre kunskap kan liknas vid åsikter eller fantasi, så samma sätt som drömmar ibland är en lek för sinnet. Andliga tänkare menar dock att våra inre signaler är stabilare än så. Människan bär på erfarenheter från både detta och tidigare liv. Arketypiska minnen från tiden mellan livet är mer enhetliga vilket medför att gemensamma teman kan skönjas. Alla större religioner har exempelvis förstått att människan har en själ som fortlever i en annan dimension efter vår fysiska död. Den tron är spridd över hela jorden.

En annan anmärkning är att andlig kunskap bör bevisas med hjälp av vetenskapliga metoder. Om vi skall tvinga in andliga teser i den vetenskapliga fällan så blir de hypoteser. Men där hör de inte hemma. Deras giltighet låter sig sällan studeras med standardiserade metoder. Omvänt så finns inga hypoteser i den andliga sfären. Vandrigen på den gudomliga vägen börjar istället med ett sinne fritt från idéer och tankar. Man kan visserligen få en

skjuts framåt genom att inspireras av andras erfarenheter. Men det står var och en fritt att välja.

De stora andliga frågorna – vem jag egentligen är, varifrån jag kommer och vart jag är på väg – kan bara besvaras med andliga synsätt. Här ger vetenskapen tyvärr endast begränsad vägledning. Jag har visserligen många gånger upplevt andliga *fenomen* som borde kunna påvisas med hjälp av vetenskap. Men andevärlden ger oss ingen hjälp med det. De säger, att sådant arbete inte gör människorna mer andliga utan endast skänker forskarna nya saker att undersöka och "leka med". Det finns också en tveksamhet inför att släppa fram nya fenomen i ljuset. Att vidga perspektiven kan nämligen vara skrämmande. Andlig utveckling är en resa som alla inte är mogna för. Skeptikerna och de som är rädda bör hellre vänta.

Det finns också orsaker till att andliga tänkare har svårt för vetenskapsmän. En vanlig åsikt är att de är begränsade i tänkande och synsätt. Många uppfattas som enkelspåriga och inåtvända. En förklaring till det kan vara att det krävs stora personliga uppoffringar för att etablera sig som vetenskapsman. Den som faller av från den erkända vägen förlorar snabbt i prestige, blir utstött och försvinner från hierarkierna. En helt ny aspekt måste nu läggas till detta, och det är att forskare kanske inte ens känner till vad andlig kunskap är — trots att den funnits i alla tider.

Andra klagomål är att vetenskapsmän saknar ödmjukhet och förståelse för sådant som de inte förstår. De har svårt att sätta gränser för sin egen intressesfär och vill gärna förklara även sådant de absolut inte begriper med vetenskapliga termer. Man jämför därmed vetenskap med vetenskapstro och blygs inte heller för att rida på vetenskapens goda anseende när man hävdar sin trosuppfattnings överlägsenhet. Dessa problem är mest tydliga i den vetenskapsextremistiska rörelsen. De vill ju att enbart den just nu gällande vetenskapssynen skall få uttryckas inom samtliga områden där forskning möjligen kan bedrivas. Om något annat uttalas anses det vara klandervärd, även när det gäller andliga texter. Samma personer brukar märkligt nog anse det vara självklart att olika trosuppfattningar skall respekteras. Men det vore nog mindre klokt att ta strid om det mantrat. Lagen föreskriver nämligen så på deras statliga arbetsplatser som, säkert i god tro, sponsrar deras ideologiskt färgade verksamhet. Nästan alla vetenskapsextremister är nämligen yrkesverksamma inom universitet och högskolor. De är bara ett par tusen i antal med deras inflytande är stort.

Sven Ove Hansson menar att jag försöker ge falsk legitimitet åt våra andliga böcker genom att "åberopa min akademiska ställning". Jag har dock rätt till min identitet som läkare och forskare även när jag skriver om utomvetenskapliga ting. Dessutom *har* min bakgrund ett värde, men det ligger *inte* i att våra andliga texter automatiskt förvandlas till vetenskap. Värdet ligger i att jag är tränad i att observera och beskriva det jag är med om. Allt i våra böcker är självupplevt. Vi har inte hittat på något och heller inte censurerat något som andevärlden framfört. Det är viktigt för oss. Däremot lämnar vi ibland kommenterar om vi tycker det behövs. Till sist är det självklart så att Marie-Louises kommunikationer med andevärlden har förändrat vår trosuppfattning. Men i böckerna fungerar vi främst som förmedlare av andliga visdomar.

Intellekt och känsla är varandras motpoler. Känslomässiga upplevelser förbleknar lätt när man slår på intellektet, som också kan tjäna som försvar mot jobbiga känslor. När vi lever i intellektet fördunklas våra själsliga signaler så att de blir svåra eller omöjliga att uppfatta. Skepticism är ett exempel på en intellektuell process, och det är väldigt svårt för ett medium att "tona in" en person som är skeptisk. Marie-Louise beskriver det som att möta en tjock mur. Det behövs en öppenhet i sinnet för att kunna nås av andevärldens signaler och för att framgångsrikt kunna tränga in i djupare andliga resonemang. Denna förutsättning har vetenskapsmän svårt att förstå, trots att saken egentligen inte är konstigare än att den som är ointresserad av matematik får svårt att lära sig räkna.

Det finns områden där vetenskaplig och andlig kunskap kolliderar. Ett sådant är de historiska uppgifter som finns i Bibeln. Vilda spekulationer förekommer om vad som egentligen skedde för länge sedan. När Marie-Louise tonar in den frågan så erkänner den Helige Ande att mycket som står i Bibeln är felaktigt. På frågan om vad som är mest riktigt så får vi svaret att det är "Jesu lidandes historia". Jag tolkar svaret som att det gäller Jesu liv från och med framträdandet som helig man i vuxen ålder. Men, säger Anden, det är inte *er* uppgift att rätta Bibeln! Det är ändå en bok som innehåller mycket andlig kunskap.

En annan kollision kan uppstå om andevärlden talar om världsliga saker. Vi menar att det finns skäl att lyssna till vad som sägs, även om man förstås måste vara medveten om textens ursprung. Jag skall ta några exempel.

År 1997 genomförde Marie-Louise och jag en seans där den Helige Ande förutspådde en klimatförändring i världen beroende på växthuseffekten. Man talade om översvämningar och andra naturkatastrofer. Seansen står att läsa i vår bok *Själers samband*. För 10 år sedan var dessa oroande tankar helt nya för oss, men samma farhågor uttrycks allt oftare av forskare idag. Med tiden kommer troligtvis allt fler vetenskapsmän att inse att denna klimatförändring är en realitet.

Samma bok framförde tanken att FN måste göras om och stärkas för att kunna uppfylla sin fredsbevarande roll. Den frågan har gradvis blivit mer aktuell alltsedan *Själers samband* gavs ut. Anden berättar också *hur* FN bör förändras.

I boken *Den rena källan* kritiserar Anden det andra kriget i Irak och menar att det startades mer av rädsla än av nödvändighet. För att bäst lösa problemen i Irak borde man ha gjort på ett helt annat sätt. Nu har fyra år förflutit sedan dessa seanser. De flesta krigsentusiaster har tystnat. Irak står på randen till inbördeskrig och över en halv miljon människor har dödats. Vi tror att många skulle vilja skruva tillbaka klockan och åtminstone lyssna till Andens alternativa lösning.

Man kan mycket väl låna sitt öra till andevärldens syn på sjukdomar såsom den framförs i *Klara svar från andevärlden*. De kan med tiden visa sig vara helt korrekta. Tio år efter den boken har forskningen kring kroppsliga orsaker till plötslig spädbarnsdöd till stora delar ersatts av ett sökande efter riskfaktorer. Det arbetet har varit framgångsrikt. Om man lägger barn på rygg istället för på mage minskar risken för plötslig spädbarnsdöd med 90%. Anden sade att små barn känner sig övergivna om de ligger på mage, vilket ökar risken för att de dör. Att röka eller att klä in barnet i varma filter och lägga det ensamt i en vagn utomhus en kall höstdag är andra riskfyllda situationer. Plötslig spädbarnsdöd uppkommer aldrig i mammas famn utan när barnen lämnas ensamma i vissa specifika situationer. Ser vi ett mönster? Så småningom hoppas vi att även forskarna gör det.

Forskning kring kroppsliga förklaringar förekommer fortfarande, men pekar i alla möjliga riktningar. För några år sedan lanserade forskare från Uppsala att plötslig spädbarnsdöd orsakas av salter i dricksvattnet. En ny teori är att serotonin-halten är för låg i barnens hjärna. Hos vuxna sjunker denna halt vid depression. Samma sänkning kan troligtvis uppkomma hos små barn som känner sig övergivna.

Vid tolkningen av kroppsliga tecken så halkar man dock lätt in i en resonemangsfälla om vad som är "orsak". Om vi placerar en vuxen människa på en öde ö utan mat så dör han efter ett par månader. Han kommer att utveckla kroppsliga förändringar till följd svält och kanske depression. Den biologiskt troende skulle säga att de kroppsliga förändringarna var dödsorsaken. Anden skulle istället säga att orsaken var att han sattes på en öde ö. *Den som har hela bilden klar för sig kan ge en mer övergripande förklaring.*

Vi tror att mycket lidande skulle kunna förhindras om forskarna visar ett mer öppet sinne och större nyfikenhet för vad andevärlden kan hjälpa oss med. Jag tänker även på Andens påstående om att forskningen kring schizofreni är "inne på fel spår". Vad är då rätt spår? Ja, det kan vi säkert få fram under våra seanser, förutsatt att någon vore intresserad av att pröva den vägen och inte anklagar oss för forskningsfusk.

Det största problemet med den vetenskapsextremistiska rörelsen är att den själv inte tycks förstå hur fast ideologiskt cementerad och hopplöst subjektiv den är. Jag hörde Dan Larhammar tala om komplementär (alternativ) medicin på Svenska Läkaresällskapet i slutet av oktober 2006. En stor del av föredraget lovprisade föreningen *Vetenskap och folkbildnings kamp mot pseudovetenskapen*, och till den räknades bland annat homeopati, akupunktur, healing och kristallterapi.

Ämnesområdet framställdes som helt svart och hopplöst. Larhammar kritiserade som väntat de alternativa metoderna för att de inte tillräckligt stöds av forskningsresultat. Samtidigt menade han att man inte alls *bör* bedriva forskning kring flera av metoderna då de är så "absurda". Som exempel på en absurd idé förde han fram homeopatins princip att "lika botar lika". Att man kan ge något för att bota samma sak är orimligt, menade Larhammar. Nu används visserligen den principen redan inom skolmedicinen, vid hyposensibilisering mot allergi, men det vet knappast Larhammar, som själv inte är läkare. Vaccinationer bygger också på en liknande, om än ej identisk, princip. Där ger man låga doser av det smittämne som man vill att patienten inte skall bli sjuk av i syfte att initiera en immunreaktion.

I andra sammanhang har Larhammar erkänt att en systematisk genomgång av 89 forskningsrapporter om homeopati som publicerades i *The Lancet* (1997; 350; 834-843) visade att sådan behandling faktiskt *har* effekt. Men han är snabb med att förklara budskapet genom att hänvisa till andra tolkningar och

"motstudier" som alltid dyker upp när någon kontroversiell medicinsk nyhet publiceras.

Akupunktur har använts för att lindra smärtor på svenska sjukhus i 20 år. Metoden har ett vetenskapligt underlag men räknas märkligt nog fortfarande till de "alternativa metoderna". Här gjorde Larhammar något som är typiskt för en person med en förutfattat mening. Han höjde kraven på bevis. Effekten borde vara *större* för att metoden skall få användas, ansåg han.

Larhammar tyckte att alternativa metoder får oförtjänt uppmärksamhet. Det gör dem mindre seriösa, menade han. Journalister är "överdrivet" positiva och marknadsföringen ibland tendentiös. Sådant brukar inte ges någon betydelse när man värderar andra behandlingsmetoder, men så var det här. Han ondgör sig vidare över att studien om homeopati i *The Lancet* citerats betydligt fler gånger i fackpressen än motstudierna. Men så är det alltid med artiklar i kända visavi mindre kända tidskrifter. Artiklar som påvisar en effekt får dessutom alltid mer uppmärksamhet än artiklar som inte påvisar någon effekt. Så skillnaden i antalet citeringar är förväntad.

Som jag tidigare sagt så måste vetenskapliga värderingar vara objektiva. Görs de av personer med en förutfattad mening så har de inget värde alls. Särskilt snedvridet riskerar bedömningen att bli om författaren sedan många år förfäktar en vetenskapssyn som har starka ideologiska inslag. Jag vet själv efter många år som fackgranskare åt flera internationella tidskrifter hur lätt det är att avfärda nya rön. Den som varit med ett tag har lärt sig hur man gör för att strö salt i resonemang och underkänna bevis. Man kan vända på det mesta och ständigt kräva nya, starkare bevis för att slippa ändra på en eventuellt förutfattad mening.

Vetenskapsmän måste ständigt arbeta för att vidmakthålla sin objektivitet. Det finns fler möjligheter till subjektivism än allmänheten förstår. Men när man målat in sig i ett hörn såsom den vetenskapsextremistiska rörelsen gjort så förblir man tyvärr ohjälpligt subjektiv. Den person som byggt upp ett ego kring att alternativ medicin är strunt och att andlighet bygger på missuppfattningar i hjärnan kommer ensidigt att söka stöd för sina ståndpunkter. Då ser man det man vill se. Att tro något annat måste bero på bristande inblick i mänsklig psykologi.

Föreningen *Vetenskap och folkbildning* försöker ständigt att skyla över sin subjektivitet. Se bara på föreningens namn! Under december 2006 tillsatte man en kommitté för att granska medier, som man tyckte fick framträda alltför ofta i TV. Användningen av

orden "kommitté" och "granskning" ger intrycket av objektivitet och allsidighet. Men kommittén visade sig tyvärr bestå av tre välkända vetenskapsextremister från föreningens egen styrelse. En objektiv granskning ville man alltså inte ha. Självklart kommer denna grupp inte att finna några som helst bevis för att medier kan ha övernaturliga förmågor. Det vill man ju inte heller då föreningens fundament bygger på att medialitet är humbug. Syftet är istället att få allmänheten att tro att en objektiv utvärdering genomförs. Så luras vetenskapsmän.

Vid samma tid blev problemen med tester av medier tydliga i en engelsk TV-serie. Jag räknade statistik på mediernas skicklighet i det första programmet. I samtliga tester var de bättre än det vetenskapligt accepterade måttet för att utesluta slumpen, som är 1 på 20. Det *är* ett bevis. Men vetenskapsmän sade i samma program att detta inte alls utgjorde bevis, eller att de helt enkelt inte trodde på att medierna hade speciella förmågor. Det visar att förutfattade meningar, mentala blockeringar och ego avgör tolkningen av sådana test. Endast personer med forskningsbakgrund som saknar eget intresse av utfallet kan dra korrekta slutsatser.

Aviron kommenterade:

–Att få sin egen personlighet och sin egen historia blottlagd är det bästa sättet att bli övertygad om ett mediums förmåga. Tester kan alltid motbevisas, men att berätta om en person går inte att motbevisa på samma sätt. Döda ting är svårare att tona in än levande personer med en själslig utstrålning, och av dem är blockerade personer svårare än dem som är öppna till sinnet.